

Lagutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av 10 kap. i strafflagen och av 6 och 7 kap. i tvångsmedelslagen

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av 10 kap. i strafflagen och av 6 och 7 kap. i tvångsmedelslagen (RP 4/2016 rd): Ärendet har remitterats till lagutskottet för betänkande och till grundlagsutskottet för utlåtande.

Utlåtande

Utlåtande har lämnats av

- grundlagsutskottet GrUU 8/2016 rd

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Jaakko Rautio, justitieministeriet
- polisinspektör Antti Simanainen, inrikesministeriet
- tingsdomare Gisela McPherson, Helsingfors tingsrätt
- statsåklagare Ritva Sahavirta, Riksåklagarämbetet
- indrivningsjurist Sakari Haataja, Rättsregistercentralen
- kriminalinspektör Taina Neira, centralkriminalpolisen
- advokat Simo Ellilä, Finlands Advokatförbund
- professor Pekka Viljanen
- professor Mikko Vuorenmaa.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Riksfogdeämbetet
- biträdande professor Sakari Melander.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås det ändringar i det kapitel i strafflagen som gäller förverkandepåföljder. Genom ändringarna genomförs Europaparlamentets och rådets direktiv om frysning och förverkande av hjälpmedel vid och vinning av brott i Europeiska unionen. De föreslagna ändringarna

Betänkande LaUB 4/2016 rd

förbättrar möjligheten att döma egendom som härrör från brottslig verksamhet förverkad till staten.

Det föreslås att lagen kompletteras med en definition av begreppet ekonomisk vinning av ett brott. Till lagen fogas dessutom bestämmelser om att vinning som överförs till tredje man ska kunna dömas förverkad. Gällande lag ändras enligt förslaget även så att förteckningen över de brott som är en förutsättning för så kallad utvidgad konfiskation av vinning kompletteras i enlighet med direktivet. I lagen anges enligt förslaget också vissa faktorer som ska beaktas vid prövningen av om utvidgat förverkande av vinning ska dömas ut.

Till lagen fogas bestämmelser som skapar större klarhet i nuvarande praxis när det gäller möjligheterna att behandla ett mål om förverkande separat samt bestämmelser om förfarandet när ett mål, i de situationer som avses i direktivet, kan behandlas trots svarandens utevaro.

I propositionen ingår även en bestämmelse om åberopsbördan och bevisbördan i mål som gäller förverkandepåföljd. När det gäller åberopsbördan ska käranden åberopa de omständigheter som yrkandet på förverkande grundar sig på. Käranden ska också ha bevisbördan för dessa omständigheter med undantag för ursprunget till egendom som omfattas av yrkande på utvidgat förverkande av vinning. Svaranden ska ha bevisbördan för detta.

Propositionen innehåller också sådana mindre preciseringar av tvångsmedelslagen som närmast är avsedda att tillämpas i samband med datatekniska brott och som ansluter sig till förverkande av data samt till bestämmelserna om kvarstad och beslag.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 4 oktober 2016, den dag då direktivet senast ska ha genomförts nationellt.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Bakgrund och de viktigaste förslagen

Propositionen gäller ändringar i strafflagens 10 kap. om förverkandepåföljder. Med de föreslagna ändringarna genomförs Europaparlamentets och rådets direktiv om frysning och förverkande av hjälpmedel vid och vinning av brott i Europeiska unionen. Ändringarna vidgar möjligheten att döma egendom som härrör från brottslig verksamhet förverkad till staten.

Bestämmelserna om förverkandepåföljder reviderades år 2001 (RP 80/2000 rd, GrUU 33/2000 rd, LaUB 14/2001 rd, L 875—894/2001). Då kompletterades strafflagens 10 kap. med allmänna bestämmelser om förverkandepåföljder. Efter att 10 kap. trädde i kraft har det bara gjorts smärre ändringar i kapitlet, bland annat för att bestämmelserna har visat sig fungera bra i det stora hela.

Den finländska lagstiftningen uppfyller till största del kraven i direktivet. En del av bestämmelserna i direktivet kräver dock ändringar i den nationella lagstiftningen. Så är fallet i synnerhet när det gäller utvidgat förverkande av vinning samt förverkandepåföljder som riktar sig mot tredje

Betänkande LaUB 4/2016 rd

man. Lagutskottet anser det motiverat och påkallat att ändra den nationella lagstiftningen så att den motsvarar direktivet på det sätt som avses i propositionen.

Omvänd bevisbörda

I propositionen finns också vissa förslag till ändringar som går utöver direktivets krav. Det principiellt viktigaste ändringsförslaget finns i lagförslag 1 och gäller så kallad omvänd bevisbörda vid utvidgat förverkande av vinning (10 kap. 9 § 4 mom. i strafflagen). När det gäller procedurbestämmelser föreslås det för tydlighets skull att det i lagen sägs ut att den som framställer ett yrkande om förverkande ska åberopa de omständigheter som yrkandet grundar sig på. Den personen har också bevisbördan för detta. Ett undantag är dock att svaranden har bevisbördan för egendomens lagliga ursprung, när yrkandet gäller utvidgat förverkande av vinning med stöd av 10 kap. 3 §.

Bakgrunden till förslaget är bland annat att riksdagen har godkänt ett uttalande där den förutsätter att regeringen utreder om omvänd bevisbörda är ett användbart verktyg när det gäller att döma ut förverkandepåföljd, så att vinningen av brott fås till staten (ReUB 9/2010 rd — RSk 42/2010 rd). Revisionsutskottet har dessutom låtit göra en undersökning om bekämpning av svart ekonomi (se ReUB 12/2014 rd s. 1). I undersökningen sägs det att det bör utredas hur väl bestämmelserna om vinning av brott fungerar och vilka andra utvecklingsbehov det finns (Markku Hirvonen — Kalle Määttä: Harmaan talouden torjunta, riksdagens revisionsutskotts publikation 1/2014, s. 287—288, publikationen på finska med resumé på svenska).

I regeringsprogrammet för statsminister Jyrki Katainens regering (22.6.2011), som gällde också som regeringsprogram för statsminister Alexander Stubbs regering (24.6.2014), nämndes bekämpning av grå ekonomi som ett av regeringens spetsprojekt. Enligt regeringsprogrammet har detta bland annat innefattat en skyldighet att utreda och bereda en möjlighet att tillämpa omvänd bevisbörda när vinning av brott drivs in (se även statsrådets principbeslut den 19 januari 2012 om minskande av ekonomisk brottslighet och grå ekonomi för 2012—2015 samt statsrådets principbeslut den 25 april 2013 om en strategi för bekämpning av organiserad brottslighet). Enligt utredning har bland annat Danmark, Norge och Estland gått in för omvänd bevisbörda.

Redan när de gällande bestämmelserna om förverkandepåföljder kom till, var det aktuellt att införa omvänd bevisbörda vid utvidgat förverkande av vinning (RP 80/2000 rd). Grundlagsutskottet anförde då i sitt utlåtande (GrUU 33/2000 rd) att den omvända bevisbördan inte obetingat står i samklang med garantierna för en rättvis rättegång i 21 § i grundlagen eller med oskuldspresumtionen, men utskottet ansåg dock att förfarandet är acceptabelt på vissa villkor och i synnerhet för att den omvända bevisbördan inte gällde skuldfrågan utan egendomens ursprung. Lagutskottet kom däremot utifrån grundlagsutskottets och sakkunnigas utlåtanden fram till att bestämmelser om omvänd bevisbörda inte ska tas in i lagen (LaUB 14/2001 rd). Men lagutskottet ansåg samtidigt att utvidgat förverkande av vinning ska kunna utnyttjas på ett effektivt sätt. Ribban för åklagarens skyldighet att leda egendomens ursprung i bevis har därför inte lagts lika högt som för de bevis som krävs för att någon ska kunna tillräknas ett brott. Bevisröskeln för åklagaren har uttryckts så att det ska finnas skäl att anta att egendomen har sitt ursprung i brottslig verksamhet. I stället för omvänd bevisbörda har man alltså gått in för lindrad bevisbörda.

Betänkande LaUB 4/2016 rd

I den föreliggande propositionen föreslås för klarhetens skull procedurbestämmelser för behandlingen av ärenden som gäller förverkandepåföljder (SL 10 kap. 9 §). Förslaget till 9 § 4 mom. innehåller en bestämmelse enligt vilken svaranden har bevisbördan i fråga om ursprunget till egendomen när ett yrkande gäller sådant utvidgat förverkande av vinning som avses i 10 kap. 3 §, trots att detta strider mot huvudregeln för bevisbördan för den som yrkar på förverkandepåföljd. Det föreslås med andra ord att vid behandling av utvidgat förverkande av vinning ska bevisbördan till vissa delar vara omvänd.

I sitt utlåtande om propositionen har grundlagsutskottet (GrUU 8/2016 rd) uttalat sig om förslaget till omvänd bevisbörda särskilt med hänsyn till den oskuldspresumption som kan härledas ur 21 § 2 mom. i grundlagen och artikel 6.2 i Europakonventionen. Det väsentliga vid den statsförfattningsrättsliga bedömningen av föreslagna 9 § 4 mom. är enligt grundlagsutskottet att den omvända bevisbördan inte alls gäller ett avgörande som upphäver oskuldspresumptionen, dvs. ett tillräkande, och utskottet har därför kommit fram till att det under vissa villkor går att acceptera omvänd bevisbörda. Grundlagsutskottet menar att förslaget om omvänd bevisbörda håller sig inom de ramar som Europadomstolen har satt upp och att också grundlagen möjliggör förslaget. Utskottet påpekar ändå att det utifrån allmänna straffprocessuella rättsprinciper finns starka grunder för att domar om förverkande av vinning av brott också framöver ska följa de vanliga straffprocessuella reglerna om fördelning av bevisbördan.

Med utgångspunkt i det som förts fram i saken menar lagutskottet av de skäl som framgår närmare av detaljmotiven att propositionens förslag till omvänd bevisbörda i fråga om utvidgat förverkande av vinning är motiverat.

Målsägandens ställning vid gränsöverskridande verkställighet

Vid beredningen av direktivet har lagutskottet ansett det viktigt att skadestånd till målsäganden tryggas och påtalat möjligheten att använda egendom som blivit fryst i samband med en förverkandepåföljd för att betala skadestånd till målsäganden (LaUU 15/2013 rd, LaUU 13/2012 rd och LaUU 7/2012 rd).

För att förbättra målsägandens ställning föreslås i lagförslag 1 en ny bestämmelse (10 kap. 2 § 7 mom. i strafflagen) enligt vilken en förverkandepåföljd på yrkande av målsäganden undantagsvis skulle kunna dömas ut innan målsägandens ersättningsyrkande har avgjorts. Det skulle göra det lättare för målsäganden att få skadestånd ur egendom som frysts i en främmande stat för att trygga en förverkandepåföljd.

Lagutskottet anför att det föreslagna förfarandet inte nödvändigtvis är en fördelaktig lösning för målsäganden. Det här beror bland annat på att egendomen i enlighet med internationella verkställighetsinstrument eventuellt inte alls kan fås till Finland, helt eller delvis. Men enligt lagutskottet är detta inte skäl nog för att helt avvisa det föreslagna arrangemanget eftersom det å andra sidan kan vara det enda realistiska sättet för målsäganden att driva in skadeståndet. Utskottet understryker att det är målsägandens sak att bestämma om hen vill utnyttja det föreslagna förfarandet. Målsägandens uttryckliga viljeyttring krävs hur som helst. Lagutskottet finner det viktigt att målsäganden i förekommande fall informeras om olika alternativ och deras följder. Bäst lämpad för att leverera sådan information är åklagaren, som ska vara på det klara med omständigheterna

Betänkande LaUB 4/2016 rd

kring frysningen av egendomen och till vars tjänsteåliggande det dessutom hör att med vissa undantag även driva målsägandens skadeståndsyrkanden (3:9 i lagen om rättegång i brottmål). Givetvis kan målsäganden också ha ett eget ombud för att bevaka hens intressen. Utifrån utredning anser utskottet att föreslagna 7 mom. är motiverat och ser det som positivt att man försökt förbättra målsägandens ställning vid gränsöverskridande verkställighet.

Tidsmässig tillämpning av tvångsmedel

I propositionen finns ingen framställning om övergångsbestämmelse utan den tidsmässiga tillämpningen ska följa allmänna principer. De nya straffrättsliga bestämmelserna tillämpas sålunda på brott som begåtts efter att lagen trätt i kraft (RP s. 49). Lagutskottet ser goda skäl till en sådan lösning.

Utskottet påpekar att 10 kap. 2 § 7 mom. i lagförslag 1 om avgörande av förverkandepåföljd och överlämnande av yrkandet på skadestånd för behandling enligt vad som gäller för rättegång i tvistemål i fråga om fall med internationell anknytning, ska betraktas som en processuell bestämmelse. I regel ska vid respektive tidpunkt gällande processuella bestämmelser iakttas oberoende av om ett ärende har anhängiggjorts vid domstol före eller efter att en ny processuell bestämmelse har trätt i kraft (se t.ex. RP 46/2014 rd s. 125).

Utskottet påpekar att också föreslagna 10 kap. 9 § innehåller processuella bestämmelser. Bestämmelsen kan därför tillämpas så snart den trätt i kraft. Paragrafen motsvarar i stort gällande rätt. Det som sägs ovan kan emellertid inte tillämpas på omvänd bevisbörda vid utvidgat förverkande av vinning, dvs. i de fall som avses i 9 § 4 mom. Gällande 10 kap. 3 § och den föreslagna bestämmelsen i 3 § respektive 9 § 4 mom. utgör sådana straffrättsliga helheter som inte kan splittras så att delvis nya och delvis gamla bestämmelser skulle kunna tillämpas.

Enligt 3 kap. 2 § 1 mom. i strafflagen tillämpas på brott den lag som gällde när brottet begicks. Paragrafens 2 mom. ger uttryck för principen om lindrigaste lag, enligt vilken den lag som är lindrigast vid den tidpunkt då en dom ges ska tillämpas. Enligt utredning är alla föreslagna straffrättsliga bestämmelser lika stränga eller strängare jämfört med nu gällande bestämmelser. De bestämmelser som föreslås i propositionen ska därmed tillämpas på förverkandepåföljder som döms för brott som har begåtts efter att lagen trätt i kraft utifrån den huvudregel som framgår av 3 kap. 2 § 1 mom.

Sammantaget anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslagen, men med följande anmärkningar och ändringsförslag.

DETALJMOTIVERING

1. Strafflagen

10 kap. Om förverkandepåföljder

Betänkande LaUB 4/2016 rd

1 §. De allmänna förutsättningarna för förverkandepåföljd. I paragrafen föreskrivs om de allmänna förutsättningarna för förverkandepåföljd. I föreslagna 3 mom. föreskrivs om de processuella förutsättningarna för att döma ut en förverkandepåföljd fastän det inte kan utredas vem gärningsmannen är eller åtal inte väcks mot gärningsmannen eller gärningsmannen inte döms till straff. Utskottet föreslår en språklig precisering så att det klart framgår att det rör sig om alternativa förutsättningar.

2 §. Förverkande av vinning. I paragrafen föreskrivs om vad som gäller för att vinning ska kunna dömas förverkad. Paragrafens 1 mom. preciseras så att det framgår vad som avses med vinning. Med ekonomisk vinning av ett brott avses egendom som härrör direkt från brottet eller ersättande egendom för denna egendom samt avkastning på dem, värde av egendom och avkastning samt värde av inbesparing som härrör från brottet. Lagutskottet understryker att förteckningen i momentet inte är uppgjord i prioritetsordning för vilken typ av vinning som ska förverkas. Domstolen kan därför pröva om vinningen ska dömas förverkad i form av ett objekt eller dess värde. Avsikten med att ta in en definition av begreppet vinning i lagen har inte varit att påverka domstolspraxis i den bemärkelse att det oftast är ett värde som döms förverkat. Lagutskottet anser att förslaget är motiverat och också betydelsefullt med hänsyn till den straffrättsliga legalitetsprincipen enligt 8 § i grundlagen. Grundlagsutskottet har likaså fäst avseende vid detta i sitt utlåtande (GrUU 8/2016 rd).

Ett nytt 4 mom. handlar om att döma vinning förverkad hos tredje man. Enligt förslaget kan till förverkandepåföljd dömas dels den som har haft vinning av ett brott, dels den till vilken det i syfte att undgå förverkandepåföljd eller skadeståndsskyldighet har överförts vinning, om personen kände till eller hade grundad anledning att misstänka att vinningen hade samband med ett brott, eller om personen erhållit vinningen som gåva eller annars utan vederlag. Lagutskottet påpekar att den föreslagna bestämmelsen inte står i samklang med det som krävs i artikel 6 i direktivet. Artikel 6 kräver att förverkandepåföljd ska kunna dömas ut åtminstone i fall där förvärvaren visste eller hade bort veta att syftet med överföringen eller förvärvet var att undvika förverkande. Enligt föreslagna 4 mom. är insikten kopplad till vetskap om egendomens natur av ekonomisk vinning av brott.

Lagutskottet anser att 4 mom. bör omformuleras så att det motsvarar direktivet när det gäller vetskap, dvs. så att vetskapen hänför sig till syftet med överlåtelsen av egendomen. Utskottet föreslår att momentet ändras på detta sätt. Utskottet understryker emellertid att ändringen inte eliminerat kravet på vetskap eller grundad misstanke. I praktiken är den substantiella ändringen relativt ringa, för om en person känner till eller misstänker att syftet med en egendomsöverföring är att undgå förverkandepåföljd eller ersättningsskyldighet gäller det att hen på motsvarande sätt också känner till eller har grundad anledning att misstänka att egendomen är vinning av brott eller motsvarande annan egendom.

3 §. Utvidgat förverkande av vinning. I paragrafen finns bestämmelser om utvidgat förverkande av vinning. Utvidgat förverkande av vinning innebär att man under vissa förutsättningar kan döma egendom förverkad hos en person om egendomen har sitt ursprung i brottslig verksamhet. Det här betyder att också egendom som inte har sitt ursprung i en specifik och uttryckligen tillräknad gärning kan dömas förverkad. Utvidgat förverkande är möjligt redan nu enligt gällande lag. Men i propositionen föreslås det att tillämpningsområdet utsträcks ytterligare.

Betänkande LaUB 4/2016 rd

I 1 mom. ingår bland annat de kriterier som ska gälla vid prövning av möjligheten att tillämpa utvidgat förverkande. Förverkandepåföljden är enligt propositionen beroende av prövning. Vid prövningen ska det förutom andra omständigheter särskilt beaktas om egendomen uppenbarligen har sitt ursprung i annan brottslig verksamhet än brottslig verksamhet som ska anses obetydlig och om det är nödvändigt att döma ut förverkandepåföljden för att nya brott ska kunna förebyggas samt om en betydande del av den berörda personens inkomster upprepade gånger fås genom brottslig verksamhet.

Lagutskottet har i det här sammanhanget fäst avseende vid om bestämmelsen om utvidgat förverkande i motsats till vad som föreslås borde vara tvingande samt till frågan om de föreslagna kriterierna för prövning inskränker möjligheten att döma till utvidgat förverkande.

Lagutskottet konstaterar att förverkandepåföljd är en av prövning beroende åtgärd också enligt gällande lag. När det gäller sakkonfiskation utgår lagstiftningen från att tvingande reglering behövs när egendomen är av ett särskilt farligt slag. I andra fall måste det anses tillräckligt att överväga behovet av förverkandepåföljd från fall till fall (RP 80/2000 rd). Utvidgat förverkande av vinning kan vara en synnerligen sträng påföljd om den riktas mot värdefull egendom och därför kan tvingande förverkanderegler leda till ett oskäligt resultat som de facto kan ses som ett straff. Förverkandepåföljder har trots allt karaktären av en säkringsåtgärd och får inte användas som ett straff (RP 80/2000 rd). Behovsprövningen utgör samtidigt en motvikt till att svaranden enligt propositionen har bevisbördan i fråga om egendomens lagliga ursprung. Direktivet innehåller inget absolut krav på att vinning döms förverkad. Lagutskottet har kommit fram till att det är motiverat att tillämpning av den föreslagna bestämmelsen ska vara beroende av prövning på det sätt som föreslås i propositionen.

Enligt utredning är kriterierna för att döma till utvidgat förverkande synnerligen stränga enligt nuvarande rättspraxis. Avsikten med propositionen är emellertid att göra det möjligt att oftare än för närvarande döma till utvidgat förverkande av vinning. Men om bestämmelsen är dispositiv och saknar kriterier som styr användningen, finns det en risk att rättspraxis inte förändras trots den nya bestämmelsen. Syftet med de kompletterande kriterierna för prövning och motiveringarna till dem är att främja en utveckling där möjligheten att döma till utvidgat förverkande av vinning utnyttjas oftare. Utskottet anser därför att det finns skäl att ta in prövningsstyrande kriterier i paragrafen och förordar bestämmelsen i den föreslagna utformningen.

Utskottet påpekar dock att kriterierna inte är uteslutande eller kumulativa. I bestämmelsen sägs att de tre nämnda kriterierna ska beaktas förutom andra omständigheter och att alla kriterier inte behöver vara för handen på en och samma gång. Om det exempelvis är klart att egendomen kommer att användas för att begå nya brott kan redan den omständigheten vara tillräcklig för att döma till utvidgat förverkande av vinning. Å andra sidan kan de andra omständigheter som avses i bestämmelsen vara tillräckliga för att direkt motivera en förverkandepåföljd trots att de kriterier som nämns i bestämmelsen inte är tillämpliga. Också i propositionen konstateras att det är fråga om en helhetsbedömning (RP s. 40).

9 §. Behandling av mål om förverkandepåföljd. Paragrafen innehåller bestämmelser om hur förverkandepåföljds mål ska behandlas. I 4 mom. föreskrivs om vem som är skyldig att åberopa och invända eller lägga fram bevis. Enligt momentet ska käranden åberopa de omständigheter

Betänkande LaUB 4/2016 rd

som yrkandet grundar sig på, samt styrka dem. Käranden har dock inte bevisbördan för ursprunget till egendom som avses i 3 §, det vill säga sådan egendom som kan bli föremål för ett yrkande om utvidgat förverkande av vinning. Sådan egendom kan dömas förverkad, om inte svaranden gör sannolikt att egendomen har sitt ursprung i annan än brottslig verksamhet. Bestämmelsen föreskriver om omvänd bevisbörda i fråga om egendomens ursprung om utvidgat förverkande av vinning aktualiseras.

Regleringen av bevisbördan är ett element i den viktiga principen om rättvis rättegång. Den så kallade oskuldspresumtionen är central och innebär att den åtalade ska betraktas som oskyldig till dess hans skuld har fastställts på ett lagligt sätt. Oskuldspresumtionen kan bland annat härledas ur artikel 6.2 i människorättskonventionen och 21 § 2 mom. i grundlagen (GrUU 60/2010 rd). I regel bygger straffprocessen på att åklagaren har bevisbördan och ska bevisa den åtalades skuld.

De sakkunniga som utskottet har hört har haft divergerande uppfattningar om den omvända bevisbördan. De som stöder den föreslagna ändringen påtalar särskilt de utmaningar som den gällande lagstiftningen medför i konkreta situationer. Enligt utredning har utvidgat förverkande i rättspraxis förekommit närmast då man vid genomsökning har funnit gömda penningssummor av betydande belopp som stått i klar disproportion till svarandens ekonomiska omständigheter utan att denne har kunnat lägga fram trovärdig bevisning för pengarnas lagliga ursprung. I de flesta fall har det förverkandeutlösande brottet vid utvidgat förverkande av vinning varit ett narkotikabrott och ibland ett dopningsbrott. I dessa situationer kan åklagaren uppfylla den nuvarande lindrigare bevisbördan, alltså hävda att det finns skäl att misstänka att egendomen har sitt ursprung i brottslig verksamhet. Svarandens ekonomiska ställning kan också utredas i samband med förundersökningen. I sådana fall fungerar den gällande bestämmelsen bra. Men om man i samband med den kriminella verksamhet som bedrivs för att erhålla vinning samtidigt vidtar åtgärder för att dölja vinningen är situationen en helt annan. Vid invecklade arrangemang för att dölja egendomens ursprung och för att få det att se ut som om ursprunget vore lagligt, exempelvis genom att utnyttja så kallade skatteparadis, är det enligt utredning till utskottet ibland omöjligt att reda ut ursprunget vid förundersökningen. Det här kan vara fallet i synnerhet när det rör sig om allvarlig ekonomisk brottslighet. Efter att ha övervägt saken anser lagutskottet att det kan anses föreligga vägande samhällsrelaterade skäl och godtagbara grunder för att ingripa i ovan beskrivna situationer på det sätt som avses i den föreslagna ändringen. Utskottet framhåller att om det rör sig om laglig egendom är det företrädesvis lätt för ägaren att skaffa fram behövliga bevis för det och göra sannolikt att egendomen har ett lagligt ursprung.

Att den som yrkar på förverkandepåföljd har bevisbördan är emellertid förknippat med en viktig och vedertagen straffprocessuell princip och att vända upp och ner på den principen är ett stort steg som kräver att i synnerhet relationen till oskuldspresumtionen dryftas.

Grundlagsutskottet anför i sitt utlåtande (GrUU 8/2016 rd) att det väsentliga vid den statsförfattningsrättsliga bedömningen av föreslagna 4 mom. i 10 kap. 9 § i strafflagen är att den omvända bevisbördan inte alls gäller det avgörande som upphäver oskyldighetspresumtionen, dvs. tillräknanandet. Grundlagen och Europakonventionen förutsätter att åklagaren har bevisbördan inte bara för själva brottet utan också för att svaranden har fått tillgångar vid brottstidpunkten, sägs det i utlåtandet. När åklagaren har uppfyllt sin bevisskyldighet kan bevisbördan flyttas över till svaranden som genom lag kan åläggas en skyldighet att ge en trovärdig alternativ förklaring till de öka-

Betänkande LaUB 4/2016 rd

de tillgångarna. Denna typ av presumtioner som det föreskrivs om i lag ska enligt Europadomstolens praxis vara rimliga och beakta förswarets rättigheter på behörigt sätt. Förslaget ligger till dessa delar inom ramen för grundlagens 21 § och artikel 6.2 i Europakonventionen. Enligt utredning och utifrån grundlagsutskottets utlåtande anser lagutskottet att det inte finns några med oskuldspresumtionen sammanhängande hinder för att godkänna förslaget. Utskottet poängterar att det endast rör sig om bevisbördan för egendomens ursprung, inte för skuldfrågan.

Grundlagsutskottet anser att det i sig är klart att det vanligen är den som en viss egendom har påträffats hos som bäst kan bevisa ägarskap och ursprung. Med tanke på svarandens rättssäkerhet är det ändå skäl att understryka att bevisbördan inte bör lyftas över på svaranden, om inte påståendet om egendomens brottsliga ursprung är objektivt sett motiverat och underbyggt med adekvata fakta (se också GrUU 33/2000 rd, s. 3/II). Grundlagsutskottet anser vidare att det föreslagna 4 mom. i 10 kap. 9 § i strafflagen bör preciseras så att det bättre stämmer överens med detta. Utskottet anser också att det är viktigt att man inte vid förfarandet ställer orimliga krav på när svaranden ska anses ha gjort sannolikt att egendomen har ett lagligt ursprung.

Också lagutskottet anser att det i sig är klart att det vanligen är den som en viss egendom har påträffats hos som bäst kan bevisa ägarskap och ursprung. Förslaget kan därmed anses stå i linje med de allmänna principerna om hur bevisbördan ska fördelas. Men lagutskottet lyfter också fram grundlagsutskottets ståndpunkt att det är viktigt att man inte vid förfarandet ställer orimliga krav på när svaranden ska anses ha gjort sannolikt att egendomen har ett lagligt ursprung.

Lagutskottet håller också med grundlagsutskottet om att bevisbördan inte bör lyftas över på svaranden, om inte påståendet om egendomens brottsliga ursprung är objektivt sett motiverat och underbyggt med adekvata fakta.

I det föreslagna momentet ingår allmänna bestämmelser om förverkandepåföljder samt om bevisbördan och åberopsbördan, vilken gäller alla typer av förverkandepåföljder. Enligt momentet ska käranden åberopa de omständigheter som yrkandet grundar sig på. Åberopsbördan läggs utan undantag på käranden och denne måste därmed anföra de omständigheter hen anser att visar att egendomen har sitt ursprung i brott. Åberopsbördan gäller såväl konkreta fakta som omständigheter. Utskottet noterar att det i propositionen slås fast att enbart en allmän hänvisning till brottslig verksamhet inte räcker (RP s. 44). Rent allmänt gäller att åberopsbördan inte fullgörs bara med hänvisningar till abstrakta rekvisitselement i strafflagens bestämmelser. Däremot kan åberopsbördan gälla exempelvis fakta om vilka konkreta egendomsposter respektive inkomster svaranden har. Det är också möjligt att med effektivt resultat åberopa att en viss mängd kontanter har påträffats hos svaranden. Om åklagaren åberopar omständigheter som saknar betydelse för ärendets avgörande är följden att yrkandet förkastas. Resultatet blir detsamma om åklagaren uppfyller åberopsbördan på ett bristfälligt sätt, det vill säga försummar att åberopa sådant som är nödvändigt för att yrkandet ska kunna godkännas.

Lagutskottet anser att det föreslagna momentet jämte motiven i den föreslagna formen påvisar och uppfyller den absoluta förutsättning enligt vilken en invändning om egendomens brottsliga ursprung ska vara objektivt sett motiverad och stödjas av tillräckliga fakta. Motsvarande krav gäller också i allmänhet förverkandepåföljder oberoende av vad som föreskrivs om bevisbördans fördelning. Eventuella kompletteringar av momentet skulle kunna leda till kontradiktoriska slut-

Betänkande LaUB 4/2016 rd

satser bland annat om att åberopsbörda inte föreligger i andra situationer. Detta skulle vara ett problem med avseende på svarandens möjligheter till adekvat försvar. Lagutskottet anser dock att i de fall då bevisbördan är omvänd ska det av konkreta omständigheter kunna göras den konklusionen att egendomen har sitt ursprung i brottslig verksamhet.

Det finns också skäl att dryfta problematiken med omvänd bevisbörda med hänsyn till skyddet mot självinkriminering. Detta skydd innebär att kravet på rättvis rättegång omfattar rätten att inte vittna mot sig själv och att inte bidra till att den egna skulden bevisas. Detta skydd är ett av kriterierna för en rättvis rättegång i linje med 21 § i grundlagen (GrUU 34/2012 rd, s. 3, RP 309/1993 rd, s. 79/I). Även Europadomstolen har i sin praxis ansett att självinkrimineringsskyddet hänföra sig till kärnområdet för en rättvis rättegång enligt artikel 6.1 i Europakonventionen.

Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande (GrUU 8/2016 rd) bedömt propositionen också med hänsyn till skyddet mot självinkriminering. I utlåtandet sägs det att propositionen inte är problematisk med tanke på skyddet mot självinkriminering eftersom den omvända bevisbördan inte gäller själva skuldfrågan. Lagutskottet framhåller att den föreslagna regleringen inte tvingar någon att vittna mot sig själv eller bidra till att ens egen skuld bevisas. Utifrån utredning och grundlagsutskottets utlåtande anser lagutskottet att propositionen inte är problematisk med avseende på skyddet mot självinkriminering. Men lagutskottet har samma uppfattning som grundlagsutskottet om att det trots allt kan uppstå situationer i rättspraxis då självinkrimineringsskyddet åberopas. Lagutskottet omfattar också det som sägs i grundlagsutskottets utlåtande om att regleringen inte får leda till kränkningar av självinkrimineringsskyddet.

Förslaget till omvänd bevisbörda kan ha konsekvenser för det internationella samarbetet vid verkställighet av förverkandepåföljder, eftersom direktivet inte kräver omvänd bevisbörda. I propositionen görs emellertid den bedömningen att konsekvenserna för samarbetet kommer att vara ringa. Lagutskottet anser att omständigheter som gäller det internationella samarbetet inte är något hinder för att införa de föreslagna bestämmelserna om omvänd bevisbörda.

Utifrån utredning till utskottet och en sammantagen bedömning anser lagutskottet att förslaget i 4 mom. till omvänd bevisbörda kan godkännas.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Lagutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 2 i proposition RP 4/2016 rd utan ändringar.

Riksdagen godkänner lagförslag 1 i proposition RP 4/2016 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av 10 kap. i strafflagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i strafflagen (39/1889) 10 kap. 5 § 3 mom., sådant det lyder i lag 875/2001,
ändras 10 kap. 2 och 3 §, 6 § 1 mom. samt 9 och 11 §,
sådana de lyder, 2 § och 6 § 1 mom. i lag 875/2001, 3 § i lagarna 875/2001 och 641/2009,
9 § i lagarna 875/2001 och 650/2003 och 11 § i lagarna 875/2001 och 347/2001, samt
fogas till 10 kap. 1 §, sådan den lyder i lagarna 875/2001 och 515/2003, ett nytt 3 mom. och till
kapitlet en ny 5 a § som följer:

10 kap.

Om förverkandepåföljder

1 §

De allmänna förutsättningarna för förverkandepåföljd

Om det läggs fram tillräckliga bevis för en dom för det brott eller den straffbara gärning som en förverkandepåföljd grundar sig på, kan förverkandepåföljden dömas ut fastän det inte kan utredas vem gärningsmannen är eller åtal inte väcks mot gärningsmannen eller gärningsmannen inte döms till straff.

2 §

Förverkande av vinning

Ekonomisk vinning av ett brott ska dömas förverkad till staten. Med ekonomisk vinning av ett brott avses

- 1) egendom som härrör direkt från brottet,
- 2) egendom som kommit i stället för egendom enligt 1 punkten,
- 3) avkastning på egendom enligt 1 och 2 punkten,
- 4) värde av egendom och avkastning enligt 1—3 punkten,

Betänkande LaUB 4/2016 rd

5) värde av inbesparing som härrör från brottet.

Om beloppet av vinningen inte alls eller endast med svårighet kan utredas, ska beloppet uppskattas med beaktande av brottets art, omfattningen av den brottsliga verksamheten och övriga omständigheter.

Till förverkandepåföljd döms gärningsmannen, den som har medverkat till brottet eller den på vars vägnar eller till vars förmån brottet har begåtts, om de har beretts vinning genom brottet.

Till förverkandepåföljd kan dömas även den till vilken det i syfte att undgå förverkandepåföljd eller skadeståndsskyldighet har överförts vinning eller annan egendom enligt 1 mom. 1–3 mom., om mottagaren **kände till att syftet med överföringen var att undgå förverkandepåföljd eller skadeståndsskyldighet** eller hade grundad anledning att misstänka att egendomen utgjorde eller motsvarade vinning av ett brott, eller om mottagaren erhållit egendomen som gåva eller annars utan vederlag. Den överförda egendomen kan då dömas förverkad till den del den utgör eller motsvarar vinning av ett brott eller till värdet av sådan egendom.

Om de som avses i 3 och 4 mom. döms till förverkandepåföljd som gäller samma vinning, är deras ansvar solidariskt.

Vinning döms inte förverkad till den del den har återburits eller dömts eller döms att betalas till den kränkta i form av skadestånd eller återbäring av obehörig vinst. Om yrkande på skadestånd eller återbäring av obehörig vinst inte har framställts eller om ett sådant yrkande ännu inte har avgjorts när avgörande meddelas med anledning av yrkandet på förverkande, ska förverkandepåföljden dömas ut.

Trots bestämmelserna i 6 mom. ska domstolen på begäran av den som framställt ett yrkande på skadestånd eller återbäring av obehörig vinst avgöra yrkandet på förverkande och lämna över yrkandet på skadestånd eller återbäring för behandling på det sätt som föreskrivs för rättegång i tvistemål, om egendom har frysts eller är föremål för en jämställbar åtgärd i en främmande stat i syfte att trygga ett yrkande på förverkande som döms ut i Finland. Domstolen ska då också på begäran av den som framställt yrkandet på skadestånd eller återbäring av obehörig vinst genom en mellandom avgöra frågan om skadeståndsskyldighet eller skyldighet i fråga om återbäring av obehörig vinst.

3 §

Utvidgat förverkande av vinning

Om det har begåtts

- 1) ett brott för vilket det föreskrivna strängaste straffet är fängelse i minst fyra år,
- 2) häleri eller penningtvätt,
- 3) smuggling,
- 4) narkotikabrott eller främjande av narkotikabrott,
- 5) givande av muta eller tagande av muta eller givande av muta i näringsverksamhet eller tagande av muta i näringsverksamhet,
- 6) deltagande i en organiserad kriminell sammanslutnings verksamhet,
- 7) spridning av pornografisk bild, i 20 kap. 8 b § 1 mom. avsett lockande av barn i sexuella syften eller koppleri,
- 8) orsakande av fara för informationsbehandling, eller
- 9) ett straffbart försök till ett brott som avses i 1—8 punkten

Betänkande LaUB 4/2016 rd

och om brottet är av sådan art att det kan medföra ekonomisk vinning, kan egendom som har sitt ursprung i brottslig verksamhet dömas förverkad till staten. Vid prövningen av om egendom ska dömas förverkad ska det förutom andra omständigheter särskilt beaktas huruvida egendomen uppenbarligen har sitt ursprung i annan brottslig verksamhet än brottslig verksamhet som kan anses obetydlig och huruvida det är nödvändigt att döma ut förverkandepåföljden för att nya brott ska kunna förebyggas samt huruvida en betydande del av den berörda personens inkomster upprepade gånger fås genom brottslig verksamhet.

Till förverkandepåföljd kan den dömas som har gjort sig skyldig till eller medverkat till ett brott som avses i 1 mom. eller den på vars vägnar eller till vars förmån brottet har begåtts.

Egendom som nämns i 1 mom. kan dömas helt eller delvis förverkad till staten också

1) hos den som står i ett sådant förhållande (*närstående*) som avses i 3 § 1 mom. i lagen om återvinning till konkursbo (758/1991) till en person som avses i 2 mom., samt

2) hos en enskild näringsidkare, ett bolag eller någon annan sammanslutning eller en stiftelse som står i ett sådant förhållande som avses i 3 § 2 mom. 1 eller 2 punkten i lagen om återvinning till konkursbo till en person som avses i 2 mom. eller till en närstående till denna person,

om det finns skäl att anta att egendomen har överförts till någon av de ovannämnda i syfte att undgå förverkandepåföljd eller skadeståndsskyldighet.

Förverkandepåföljd enligt 3 mom. döms inte ut, om egendomen har överförts tidigare än fem år innan ett brott som avses i 1 mom. har begåtts.

Om två eller flera döms till samma förverkandepåföljd, är deras ansvar solidariskt.

5 a §

Förverkande av förvaringsmateriel

Ett kärl, emballage eller något annat som har använts för förvaring av i 4 eller 5 § eller i något annat motsvarande lagrum avsedda hjälpmedel vid brott eller föremål och egendom som har framställts, tillverkats eller fått till stånd genom ett brott eller som har varit föremål för brott och som ska dömas förverkade kan förklaras förverkade, om förverkandepåföljden inte annars kan verkställas utan svårighet.

6 §

Inskränkningar i förverkandet

Föremål och annan egendom som avses i 4 och 5 § och som helt eller delvis tillhör någon annan än gärningsmannen, en medverkande eller den på vars vägnar eller med vars samtycke brottet har begåtts, döms inte förverkade. Mottagaren av ett föremål eller egendom som har överförts efter att brottet har begåtts kan likväl dömas att förverka föremålet eller egendomen, om denne kände till eller hade grundad anledning att misstänka att föremålet eller egendomen hade samband med ett brott, eller om mottagaren erhållit föremålet eller egendomen som gåva eller annars utan vederlag.

— — — — —

Betänkande LaUB 4/2016 rd

9 §

Behandling av mål om förverkandepåföljd

Ett mål som gäller förverkandepåföljd behandlas i samband med det åtal som gäller det brott som yrkande på förverkande grundar sig på. Ett mål som gäller förverkandepåföljd kan också behandlas separat.

Ett mål som gäller förverkandepåföljd kan prövas och avgöras trots svarandens utevaro, med iakttagande av 8 kap. 11 och 12 § i lagen om rättegång i brottmål. Ett mål som enbart gäller en förverkandepåföljd kan också prövas och avgöras, om svaranden har fått del av yrkandet på förverkande och uteblivit trots att han eller hon kallats till rättegången och utevaron uppenbarligen beror på strävan att undgå rättegång. Domstolen ska då på tjänstens vägnar förordna en intressebevakare för svaranden. På intressebevakaren tillämpas 12 kap. 4 a § i rättegångsbalken. På intressebevakarens arvode och ersättning tillämpas dock vad som i 2 kap. 10 och 11 § i lagen om rättegång i brottmål föreskrivs om arvode och ersättning till försvarare. Bestämmelser om förordnande av en intressebevakare för svaranden på grund av sjukdom, störningar i de psykiska funktionerna eller försvagat hälsotillstånd eller av någon annan motsvarande orsak finns i 12 kap. 4 a § i rättegångsbalken.

Förverkandepåföljd döms ut på yrkande av åklagaren eller en tjänsteman som avses i 3 § i lagen om strafforderförfarande. I 1 kap. 8 b § i lagen om rättegång i brottmål föreskrivs om de grunder på vilka åklagaren kan avstå från att yrka på förverkande. Även en målsägande kan yrka på förverkande när målsäganden ensam utför åtal enligt 7 kap. i den lagen.

Käranden ska åberopa de omständigheter som yrkandet grundar sig på, samt styrka dem. Käranden har dock inte bevisbördan för ursprunget till egendom som avses i 3 §. Sådan egendom kan dömas förverkad, om inte svaranden gör sannolikt att egendomen har sitt ursprung i annan än brottslig verksamhet.

När domstolen dömer ut en förverkandepåföljd ska den vid behov meddela närmare föreskrifter om hur förverkandepåföljden ska verkställas, om förverkandepåföljden gäller data som avses i 7 kap. § 1 i tvångsmedelslagen eller om det annars är nödvändigt av särskilda skäl.

11 §

Särskilda bestämmelser

När ansvaret beträffande en förverkandepåföljd i fråga om en person som inte är misstänkt eller åtalad för brott utreds vid en förundersökning eller rättegång iakttas vad som föreskrivs om den som är misstänkt för brott eller om svaranden i ett brottmål.

Om skadestånd eller återbäring av obehörig vinst har betalats eller dömts ut efter det att ett avgörande som gäller förverkandepåföljd och som avses i 2 § 6 mom. har meddelats, kan förverkandepåföljden verkställas minskad med motsvarande belopp. Om förverkandepåföljden redan har verkställts, kan Rättsregistercentralen efter en skriftlig ansökan av den berörda personen besluta att motsvarande belopp ska betalas av statens medel. Trots vad som någon annanstans i lag föreskrivs om sekretess har den berörda personen rätt att för sin ansökan få uppgifter av Rättsregistercentralen om verkställigheten av ovannämnda förverkandepåföljd. Om det görs flera än en ansökan som grundar sig på samma brott, ska ansökningarna avgöras samtidigt, om inte detta orsakar de sökande oskäligt men. Om inte den verkställda förverkandepåföljden räcker till för att

Betänkande LaUB 4/2016 rd

betala alla fordringar, sker betalning i förhållande till fordringarnas storlek, med iakttagande av 17 och 18 kap. i konkurslagen (120/2004). Den som är missnöjd med Rättsregistercentralens beslut har rätt att driva talan vid tingsrätten på den ort där käranden har sitt hemvist eller vid Helsingfors tingsrätt. Talan ska väckas inom en månad från Rättsregistercentralens beslut. Om det väcks flera käromål med anledning av ansökningar som grundar sig på samma brott, ska käromålen prövas vid den tingsrätt där det första käromålet väcktes. Andra tingsrätter än den nämnda tingsrätten ska överföra käromålet till den tingsrätten. Staten, som företräds av Rättsregistercentralen, är svarande i målet.

Den som i god tro har förvärvat en panträtt eller annan säkerhetsrätt i föremål eller egendom som avses i 4 eller 5 § och som dömts förverkade kan få betalning ur föremålets eller egendomens värde, oberoende av om fordringen har förfallit eller inte. Talan i saken ska väckas vid tingsrätten på den ort där käranden har sitt hemvist eller vid Helsingfors tingsrätt inom fem år från den dag då domen i fråga om förverkandepåföljden vann laga kraft. I annat fall förfaller säkerhetsrätten.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av 6 och 7 kap. i tvångsmedelslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i tvångsmedelslagen (806/2011) 6 kap. 4 § 2 mom., 7 kap. 1 § 2 mom., 14 § 2 mom., 15 § 2 mom., 20 § samt 23 § 1 och 2 mom. som följer:

6 kap.

Kvarstad

4 §

Hävning av åtgärd

Domstolen ska också häva kvarstaden om åtal inte väcks eller ett yrkande på förverkandepåföljd inte framställs inom fyra månader från det att kvarstaden meddelades. Domstolen kan för-

Betänkande LaUB 4/2016 rd

länga denna tid med högst fyra månader åt gången, om en anhållningsberättigad tjänsteman begär detta senast en vecka innan tiden löper ut. Domstolen ska utan dröjsmål ta upp ett ärende som gäller förlängning av tiden och avgöra det inom den föreskrivna tiden. Den som saken gäller ska ges tillfälle att bli hörd i samband med att förlängningsärendet behandlas. Om personen inte kan nås, får ärendet dock avgöras utan att han eller hon hörs.

7 kap.

Beslag samt kopiering av handlingar

1 §

Förutsättningar för beslag

Bestämmelserna i 1 mom. gäller också information som finns i en teknisk anordning eller i något annat motsvarande informationssystem eller på dess lagringsplattform (*data*). Vad som i detta kapitel bestäms om handlingar tillämpas även på handlingar i form av data.

14 §

Hävning av beslag

Ett beslag ska också hävas, om åtal för det brott som ligger till grund för beslaget inte väcks eller ett yrkande på förverkandepåföljd inte framställs inom fyra månader från det att föremålet, egendomen eller handlingen togs i beslag. På begäran av en anhållningsberättigad tjänsteman kan domstolen förlänga tidsfristen med högst fyra månader åt gången, om förutsättningarna för beslaget fortfarande föreligger och det inte är oskäligt att låta beslaget bestå med hänsyn till grunden för beslaget och den olägenhet som beslaget medför. Av särskilda skäl som hänför sig till arten och utredningen av det aktuella brottmålet kan tiden förlängas med högst ett år åt gången eller så kan det beslutas att beslaget består tills vidare. Det kan också bestämmas att ett beslag består tills vidare om det är förbjudet att inneha det föremål, den egendom eller den handling som beslagtagits.

15 §

Yrkande att domstol ska besluta om beslag eller kopiering

Ett yrkande enligt 1 mom. som framställts innan åtalet eller ett yrkande på förverkandepåföljd börjar behandlas ska tas upp till behandling inom en vecka från det att det inkom till domstolen. Angående handläggningen gäller i tillämpliga delar vad som i 3 kap. 1 och 3 § bestäms om hand-

Betänkande LaUB 4/2016 rd

läggning av häktningssyrkande. Ett beslag eller frågan om att förvara kopian av en handling behöver dock inte tas upp till ny behandling tidigare än två månader efter föregående behandling. Den som saken gäller ska ges tillfälle att bli hörd. Om personen inte kan nås, får ärendet dock avgöras utan att han eller hon hörs.

20 §

Beslut om giltighetstiden för beslag när målet eller ett yrkande på förverkandepåföljd avgörs

När domstolen avgör målet eller ett yrkande på förverkandepåföljd ska den besluta om huruvida ett beslag ska bestå till dess förverkandepåföljden verkställs eller det bestäms något annat i saken.

23 §

Återlämnande av föremål, egendom och handlingar som tagits i beslag

Om flera i samband med behandlingen av åtalet eller ett yrkande på förverkandepåföljd gör anspråk på föremål, egendom och handlingar som tagits i beslag och ska återlämnas, ska domstolen bestämma att tvisten om bättre rätt behandlas särskilt i den ordning som föreskrivs om rättegång i tvistemål. Domstolen ska samtidigt bestämma inom vilken tid talan ska väckas. Domstolen får dock pröva frågan om bättre rätt i samband med behandlingen av åtalet eller yrkandet på förverkandepåföljd, om detta inte fördröjer handläggningen av målet.

Om åtal inte väcks eller ett yrkande på förverkandepåföljd inte framställs och om flera gör anspråk på föremål, egendom och handlingar som tagits i beslag och ska återlämnas, kan en anhållningsberättigad tjänsteman utsätta en tid för väckande av talan. Efter det att domstolen eller den anhållningsberättigade tjänstemannen har utsatt tiden för väckande av talan ska egendom kvarhållas hos polisen till dess ärendet om bättre rätt har avgjorts genom ett lagakraftvunnet beslut eller kvarhållandet före det annars har visat sig onödigt. Om talan inte väcks inom den nämnda tiden ska bestämmelserna i 3 mom. iakttas.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors 5.4.2016

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Kari Tolvanen saml
vice ordförande Eva Biaudet sv
medlem Laura Huhtasaari saf
medlem Katri Kulmuni cent

Betänkande LaUB 4/2016 rd

medlem Suna Kymäläinen sd
medlem Mikko Kärnä cent
medlem Antero Laukkanen kd
medlem Sanna Marin sd
medlem Outi Mäkelä saml
medlem Johanna Ojala-Niemelä sd
medlem Antti Rantakangas cent
medlem Mari-Leena Talvitie saml
medlem Ville Tavio saf.

Sekreterare var

utskottsråd Mikko Monto.